

С Т А Н О В И Щ Е

От проф. д-р Е.Шипковенска, дм

За дисертационния труд на д-р Славейко Николаев Джамбазов на тема „Приложение на оценки на здравни технологии чрез адаптиране на данните при трансфера им от други страни” за присъждане на образователната и научна степен “доктор” по научна специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията”

Научен ръководител: Проф. Тони Веков, дмн

Със заповед № 190 от 29.01.2018 г. на Ректора на МУ – Плевен съм определена като външен член на научното жури по процедура за защита на дисертационен труд на тема „Приложение на оценки на здравни технологии чрез адаптиране на данните при трансфера им от други страни” за придобиване на научната степен „Доктор” в област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт ; Професионално направление: 7.4. Обществено здраве; Научна специалност: Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията.

Актуалност на труда

Настоящият дисертационен труд се представя в период, когато в системата на здравеопазване, преходът от механизми на директивен мениджмънт и пазарна икономика навлиза в своя заключителен етап, насочен към оценка на здравните технологии, ефективно управление на ресурсите и постигане на по-високи цели в качеството, лекарствената политика и комуникацията с пациентите. Проучваният от докторанта проблем „Приложение на оценки на здравни технологии чрез адаптиране на данните при трансфера им от други страни” е актуален, тъй като този метод е опит да се прекара мост между света на науката и света на взимането на здравно-политически решения у нас.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Представеният за защита дисертационният труд съдържа общо 145 страници печатен текст В него са включени 4 фигури и 31 таблици.

В библиографският списък са отбелязани общо 172 източника, от които 15 на кирилица и 157 на латиница.

Прегледът на *литературния обзор* показва, че дисертантът е проучил задълбочено голям брой литературни източници. Обзорът е построен логично, има познавателна стойност и служи за добра основа за разработването на дисертационния труд. В обзора се посочва, че най-голямото предизвикателство пред ОЗТ е да се глобализират доказателствата и локализират решенията. В опитите да се направят международни сравнения, експертите се сблъскват със степента на приложимост на едни данни към друга среда. Поради наличните големи различия в характеристиките на здравните системи, както и в характеристиките на населението, директният трансфер практически е невъзможен. С цел хармонизация на входящите данни и адаптация на процесите на локално ниво е посочена необходимостта от известна стандартизация на процеса по изготвяне на докладите за ОЗТ, което дава основание на д-р Джамбазов да разработи настоящия труд.

Целта на проучването и методичните подходи са правилно поставени.

Авторът поднася съвременен инструментариум за оценка в областта на здравните технологии, включващ методи от клиничната епидемиология, здравната икономика и фармакоикономическото моделиране при оценка на ефикасност, ефективност, достъпност и икономически показатели на здравните продукти и услуги като разход-резултат анализ; разход –ползност анализ, разход-полза анализ. Освен текстовете, посветени на посочените видове анализ и богатия терминологичен речник в областта на ОЗТ, са представени примери и разработки базирани на клинични изпитвания.

Моделът за трансфер на данни от доклади за оценка на здравни технологии от други страни в България е базиран на лесните за приложение и логическа конструкция критерии на Welte. Авторът представя практическо приложение на разработения модел за четири онкологични диагнози, за които е необходимо лечение с целеви лекарствени терапии. Предложените девет стъпки в модела следват логическа последователност и обичаен ход на работа при изготвяне на доклади за оценка на здравни технологии, вкл. визуализация на нуждите от трансфер и адаптация на данни.

С труда са достигнати **научно-теоретични и научно-приложни резултати:**

- Проведено е първото в страната комплексно проучване насочено към изучаване на възможните модели за трансфериране на данни от ОЗТ от други държави и за адаптиране на данни от ОЗТ от други държави. Предложен е способ за стандартизация на процеса по изготвяне на докладите за ОЗТ.

- Представеният материал като цяло представлява комплексна научно-приложна разработка, която предлага ценна информация в национален аспект за нуждите на планирането и вземането на решения в областта на лекарствената политика.
- Адаптирани са данните от оценки на здравни технологии за четири основни онкологични диагнози - недребноклетъчен карцином на бял дроб, бъбречноклетъчен карцином, метастатичен колоректален карцином и рак на млечната жлеза.
- Предложените формати на таблици и критерии за сравнителен анализ и оценка представят добра визуализация и спомагат за подобрена обективност при изготвяне на препоръките.

Във връзка с дисертационния труд са отпечатани 3 статии публикувани в български списания и една статия в чуждо списание. Д-р Джамбазов има и едно участие в конференция с международно участие.

Автореферат

Авторефератът е изготвен в съответствие с изискванията и дава точна и пълна представа за съдържанието, научните методи и подходи на проведените изследвания и получените резултати в дисертационния труд.

Заклучение

Понастоящем не съществуват и едва ли скоро ще има „перфектни“ модели за трансфериране на данни от ОЗТ от други държави или за адаптиране на данни, поради обективни причини. За това предложението от дисертанта способ за адаптиране на данните от оценки на здравни технологии за четирите основни онкологични диагнози оценявам като важна стъпка за оптимизиране на процеса за трансфер на данни, в контекста на актуалните европейски инициативи.

Посочените достойнства на разработката определят положителната ми оценка за нея и призовавам членовете на Научното жури да дадат своя положителен вот за присъждане на научната степен „доктор“ на д-р Славейко Николаев Джамбазов.

26.03.2018 г.

Изготвила становището:
Проф. Елена Шипковенска, дм